

Lovforslag nr. L 51. Fremsat den 31. oktober 1989 af Knud Lind (FP), Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP), Pia Dahl (FP), Glistrup (FP), Kirsten Jacobsen (FP), Annette Just (FP) og Pia Kjærsgaard (FP)

Forslag

til

Lov om ændring af straffeloven

(Maskeringsforbud)

§ 1

I borgerlig straffelov, jf. lovbekendtgørelse nr. 607 af 6. september 1986, som ændret senest ved lov nr. 373 af 7. juni 1989, foretages følgende ændring:

Efter § 134 a indsættes:

§ 134 b. Den, der deltager i eller er på vej til en offentlig forsamling under åben himmel, optog, opløb eller lignende offentlig foreteelse i en mundering eller bemaling, der er egnet til og efter omstændighederne bestemt til at hindre identifikation, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 1 år.

Stk. 2. Den, der deltager i de i stk. 1 nævnte forsamlinger eller er på vej dertil, og som besidder genstande, der er bestemt til at blive benyttet til identitetssløring, straffes med bøde eller hæfte indtil 3 måneder.

Stk. 3. Politiet kan tillade undtagelse fra bestemmelserne i stk. 1 og 2, når der ikke foreligger fare for den offentlige orden og sikkerhed.

§ 2

Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

For at sikre politiets arbejde med at identificere og retsforfølge demonstranter og BZ'ere finder Fremskridtspartiet det nødvendigt, at der hurtigst muligt indføres et direkte forbud mod at bære maske. Justitsministeren har hidtil ikke villet gøre noget for at sikre politiets muligheder for at retsforfølge disse rebeller. Fremskridtspartiet har gennem spørgsmål til ministeren både i 1988 og 1989 forsøgt at få ministeren til at indføre et sådant forbud. Det har ministeren ikke villet gøre. Argumentet er, at et sådant forbud ikke kan administreres. *Det kan det i Vesttyskland, og det danske politi er ikke dårligere.*

På grund af maskebæring kunne Københavns Byret den 30. maj 1989 også kun dømme 5 personer ud af 50 anholdte.

Dommene mod BZ'erne, der overfaldt politiet i forbindelse med lukningen af Christianias værtshuse, er hårrejsende milde. De 2 hovedmænd fik 60 dages fængsel, 2 andre 40 dages hæfte og den sidste 40 timers samfundstjeneste. Dette til trods for at adskillige politifolk blev kvæstet.

Et andet eksempel er de terrorhandlinger, der er sket mod Shell-benzintanke. Her har det været umuligt at identificere terroristerne, netop fordi der blev båret maske.

BZ'ernes aktioner er udtryk for en manglende forståelse og respekt for demokratiet. Når BZ'erne vælger selvtægtsformen, så er demokratiet og retsstaten nødsaget til at reagere.

BZ'erne terroriserer deres omgivelser med vold, tyveri, husbesættelse og gadeuorden i en sådan grad, at der er tale om terrorisme mod det samfund, som de på trods af alt er en del af. Terrorismen er, når en enkelt gruppe af mennesker er helt overbevist om, at det er i orden at bruge vold for at tvinge det bestående samfund til at handle, som gruppen ønsker.

BZ-volden har udartet i en sådan grad, at politiets faglige organisationer på et tidspunkt har skrevet i et åbent brev, at de nu opfordrede medlemmerne til at undlade rent fysisk at fjerne aktivisterne, hvis liv og helbred var i alvorlig fare.

Det er komplet uforståeligt for landets øvrige lovlige borgere, at i et land som Danmark, der er et mønsterland for en demokratisk styreform, dér kan befolkningen ved selvsyn og gennem pressen opleve, at en BZ-minoritetsgruppe overtræder straffelovens bestemmelser vedrørende vold, tyveri og hærværk, uden at der sker dem det mindste.

Det er forståeligt, hvis politiet er blevet trætte af at være passive skydeskiver og skraldemænd for diverse justitsministres unladelsessynder.

Visse politiske partier har tilkendegivet, at politiet måske har virket lidt provokerende blot i form af deres tilstedeværelse.

Pressen har også sat spørgsmålstegn ved politiets magtanvendelse på en sådan måde, at befolkningen kunne få det indtryk, at politiet handlede ulovligt, når politiet brugte den fornødne magt til at opretholde ro og orden.

Retsplejelovens § 108, stk. 1, pålægger politiet at opretholde sikkerhed, fred og orden, at påse overholdelse af love og vedtægter samt at hindre forbrydelser og efterforske dem, når de er begået.

Retsplejelovens § 742 pålægger politiet efterforskning af egen drift eller efter anmeldelse.

Retsplejelovens fjerde bog om strafferetsplejen giver politiet de juridiske retningslinier og værktøjet til at løse opgaven.

Straffelovens §§ 13 og 14 giver grundlaget for politiets magtanvendelse og nødværgeindskriden.

Ud over dette findes der helt klare retningslinier for brug af politistaven og pistol.

Det har imidlertid næsten været umuligt for politiet at efterforske BZ-forbrydelserne, når de er begået, fordi BZ'erne bevidst bruger en maske, når de foretager deres ulovlige handlinger.

Selve det, at BZ'erne bruger en maske for at undgå strafforfølgning, understreger det, at der bestemt ikke er tale om nogle tilfældigt opståede bølleoptyger, men at der er tale om helt bevidste ulovlige aktioner og terrorisme mod den øvrige befolkning.

Det er derfor helt nødvendigt, at Folketinget griber ind nu.

Fremskridtspartiet fremsatte i sidste folketingsår et beslutningsforslag om maskeforbud (se B 88, folke-

tingsåret 1988-89, Folketingstidende 1988-89, forhandlingerne sp. 11166 og tillæg A sp. 5999). Forslaget nåede ikke at komme til 1. behandling, og Fremskridtspartiet fremsætter derfor nu i stedet dette lovforslag, der bygger på de vesttyske regler om maskeringsforbud, med henblik på hurtig vedtagelse og ikrafttræden.

Bemærkninger til de enkelte paragraffer

Til § 1

Denne paragraf dækker alle personer, som deltager i eller er på vej til enhver form for offentlig forsamling, optog, opløb eller lignende under åben himmel. Der er således også tale om de offentlige forsamlinger, som er omfattet af grundlovens § 79, samt de opløb, som er nævnt i grundlovens § 80.

Ordet mundering gælder for enhver form for maskering, sløring, tildækning af ansigtet eller ændring af det normale udseende, herunder også enhver form

for bemaling, parykker m.v., som er bestemt til at hindre identifikation.

§ 134 b, stk. 1, er beregnet på anvendelse, når det i forbindelse med den ulovlige maskering kan befrægtes, at den maskerede person vil foretage en ulovlig handling.

Stk. 2 omhandler den, der deltager i de i stk. 1 nævnte forsamlinger eller er på vej til en sådan, og som besidder genstande m.v., som er bestemt til en senere identitetssløring, maskering m.v.

Viljen til en identitetssløring er til stede, men af ukendte årsager har den pågældende endnu ikke formummet sig.

Stk. 3 i § 134 b er en generel undtagelsesbestemmelse, hvor politiet i hvert enkelt tilfælde kan skønne, om der foreligger fare for den offentlige sikkerhed og orden eller ej. I henhold til grundlovens § 79 har politiet ret til at overvære offentlige forsamlinger.

Undtagelsesbestemmelsen vil kunne benyttes i forbindelse med fredelige optog såsom karneval, fastelavn, roligans m.v.

Nogle spørgsmål til justitsministeren og dennes besvarelser heraf

Spm. nr. S 18 (1987-88, 2. samling)

Til *justitsministeren* (7/6 88) af:

Knud Lind (FP):

Hvor mange politifolk er tilskadekommet i 1987-88 under deres arbejde i forbindelse med BZ-demonstrationer, ulovlige husbesættelser samt BZ-overfald på politifolk under deres almindelige polititjenesteforretninger, og hvor store er de materielle ødelæggelser på offentlig og privat ejendom?

Begrundelse

Fredag den 6. februar 1987 blev to politifolk overfaldet af BZ'ere, da de efter anmeldelse skulle afhente en butikstyv i Brugsen Platanvej/Vesterbrogade i København.

Lørdag den 21. marts 1987 blev en politivogn, som var standset på Vesterbrogade ved Platanvej, angrebet af BZ'ere med kasteskyts, hvorved flere politifolk kom til skade.

Onsdag den 3. juni 1987 foretog BZ'erne en ulovlig husbesættelse af ejendommen Vesterbrogade 124, og under den efterfølgende politiaktion kom 30 politifolk til skade efter at være ramt af diverse kasteskyts.

Fredag den 21. august 1987 blev en patruljevogn præjet af tre unge mennesker, der stod i nærheden af café »Sorte Hest«, Vesterbro, og da politifolkene standsede, blev de overfaldet af de tre unge mennesker, som sammen med tililende BZ'ere ødelagde patruljevognen. Senere kastede de pågældende BZ'ere sten m.v. mod civile fodgængere, cyklister og biler.

Fredag den 20. maj 1988 kl. 01.30 blev en patruljevogn kaldt til hjørnet af Vesterbrogade og Platanvej i København for at optage en færdselsuheldsrapport. Under denne rutinemæssige opgave blev politiet og parterne i færdselsuheldet pludselig angrebet af BZ'ere, der smadrede samtlige ruder i patruljevognen med kasteskyts.

Svar (20/6 88):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Politidirektøren i København har i anledning af det stillede spørgsmål over for Justitsministeriet oplyst, at det af indberetninger til Københavns Politis personaleafdeling fremgår, at der i 1987 er kommet 44 polititjenestemænd – og i 1988 foreløbig 17 – til skade i forbindelse med BZ-aktioner.

Politidirektøren i København er ikke i besiddelse af oplysninger om det samlede beløb for BZ'ernes materielle ødelæggelser af offentlig og privat ejendom. Politidirektøren har dog oplyst, at BZ'erne i 1987 og 1988 har forvoldt skader på 43 biler tilhørende politiet, Securitas og HT, hvoraf de 10 er beskadiget ved det besatte hus i Baldersgade, 11 ved Mekanisk Museum, der ligeledes er besat, 18 ved den besatte ejendom i Viborggade og 4 ved det såkaldte Ungdomshus ved Jagtvej/Nørrebro Runddel.

Spm. nr. S 19 (1987-88, 2. samling)

Til *justitsministeren* (7/6 88) af:

Knud Lind (FP):

Kan ministeren bekræfte, at der i tidsperioden fra den 21. januar 1968 frem til den 1. januar 1968 har eksisteret et direkte lovforbud mod at vise sig maskeret i Københavns gader, og at dette maskeforbud ikke har været i strid med grundlovens demonstrations- og forsamlingsfrihed, og at afskaffelsen af maskeforbudet i Københavns politivedtægt ikke skete på grund af afgrænsningsvanskeligheder?

Begrundelse

BZ'ernes maskering har kun ét formål: at de hætteklædte BZ'ere skal kunne undgå genkendelse og strafforfølgning for de forbrydelser, som de i demonstrationsfrihedens navn udøver. Frygten for at blive registreret af politiets kameraer er ubegrundet. Hvis BZ'erne ikke foretager sig noget ulovligt, destrueres optagel-

serne. Der har i Danmark været nærmest tradition for et maskeforbud, som har været gældende i 280 år. I en forordning af 21. januar 1688 var der et forbud mod at vise sig »maskeret, formummet eller sværtet« i Københavns gader. Dette gamle forbud blev fulgt op i Københavns politivedtægt og var gældende helt frem til den 1. januar 1968.

Danmark bør i lighed med Vesttyskland indføre et maskeforbud i straffeloven eller i de stedlige politivedtægter, således at besiddelse af maske under en demonstration kan straffes med bøde og brug af maske kan straffes med fængsel i indtil 1 år. Samtidig bør man overveje at indføre skærpede regler vedrørende kollektivt strafansvar for husbesættere og deltagere i ulovlige demonstrationer, som har udartet sig til opløb og gadeterror, hvis deltagerne er maskerede eller på anden måde formummede.

Svar (16/6 88):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan i anledning af det stillede spørgsmål oplyses, at forbudet fra 1688 mod at vise sig maskeret i København ophævedes i forbindelse med gennemførelsen af en ny politivedtægt, der trådte i kraft den 1. januar 1968.

Den tidligere bestemmelse var i den form, hvori den blev medtaget i en politiforordning af 22. oktober 1701, ikke begrundet i retsforfølgningensmæssige hensyn, men alene ud fra nogle hensyn til befolkningens moralopfattelse.

I forbindelse med Københavns Borgerrepræsentations overvejelser vedrørende ændring af politivedtægten anførtes det af det af Borgerrepræsentationen nedsatte udvalg, at det var udvalgets opfattelse, at forbudet mod maskering burde ophæves, da »hensynet til velanstændighed var tilstrækkeligt tilgodeset ved andre bestemmelser i politivedtægten, og da der ikke herudover var behov for forbud, som griber ind i borgernes naturlige ret til frit at vælge egen klædedragt.«

Borgerrepræsentationen tilsluttede sig udvalgets opfattelse, og det fremgår af Borgerrepræsentationens forhandlinger, at man i den forbindelse lagde vægt på hensynet til den enkeltes handlefrihed.

Som jeg tidligere har givet udtryk for, er det min vurdering, at et forbud mod at bære ma-

sker med henblik på at lette politiets arbejde med at forfølge forbrydelser begået af BZ'ere vil give anledning til betydelige afgrænsningsvanskeligheder i praksis.

Spm. nr. S 854 (1988-89)

Til *Justitsministeren* (18/5 89) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

Vil ministeren sørge for, at alle fremtidige tilladelser til demonstration indeholder et absolut og ufravigeligt krav om, at ingen i demonstrationen bærer maske, og, hvis ikke dette krav opfyldes, sørge for, at politiet straks opløser demonstrationen?

Begrundelse

Den stigende tendens til, at demonstranter bærer maske, umuliggør politiets arbejde med at identificere og retsforfølge demonstranter, der begår ulovligheder.

Alle demonstranter, der overtræder loven, skal kunne drages til ansvar. Det gælder både de såkaldte BZ'ere og andre. Det sker i mange tilfælde ikke – alene af den grund, at de er umulige at identificere. Sådanne tilstande kan et retssamfund ikke være bekendt.

Svar (25/5 89):

Justitsministeren (H. P. Clausen):

Det kan i anledning af det stillede spørgsmål oplyses, at der – i lyset af de voldelige BZ-aktiviteter, vi har været vidne til her i landet – har været rejst spørgsmål om maskeforbud.

Justitsministeriet har hidtil, som det fremgår af besvarelsen af 16. juni 1988 af spørgsmål nr. S 19 fra folketingsmedlem Knud Lind, været tilbageholdende med at foreslå regler om maskeforbud gennemført, idet et sådant forbud blandt andet vil kunne volde afgrænsningsvanskeligheder i praksis.

Efter min opfattelse burde det være naturligt, at man i forbindelse med demonstrationer og lignende står ved, hvem man er.

Justitsministeriet følger kriminalitetsudviklingen vedrørende BZ-aktioner nøje, og på baggrund af denne udvikling overvejes det naturligvis løbende, hvorledes denne type kriminalitet mest effektivt bekæmpes, herunder ved ændringer af straffeloven og andre regelsæt.